

Journalnummer: 25/5272
Den 19. december 2025

**Notat fra online møde i udvalget for forædling, sorter og handel med frø
(frøudvalget) onsdag den 12. november 2025**

Deltagere

Anne-Kathrine Østerby Hauge, Birger Eriksen, Carsten Jørgensen, Charlotte Holde, Christian Andreasen (forperson), Claus Bech, Jeppe Reitan Andersen, Leif Hagelskjær, Marianne Christensen, Nils Elmegaard og Sandra Hjort.

Fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri deltog Agnete Bech Lambertsen og Sara Poulsgaard.

Fra Landbrugs- og Fiskeristyrelsen deltog kontorchef Kristine Riskær, teamleder Kristine Bech Klindt, Amanda Blichert Christensen (referent), David Hjort-Holm, Jeppe Rendbæk Andersen, Lars Landbo, Lukas Asgar Leopold Bruun Rasmussen, Morten Storgaard og Tine Vilbrad Jørgensen.

Afbud

Der var afbud fra Birte Boelt, Claus Saabye, Ib Borup Pedersen, Jon Birger Pedersen, Jørn Lund Kristensen, Kim Bonde Petersen, Lars Næsted og Troels Prior Larsen.

Dagsorden for mødet	
1.	Meddelelser - Landbrugs- og Fiskeristyrelsen 1.1. Lovgivning, bekendtgørelser og vejledninger - TystofteFonden - Medlemmerne
2.	Sortsbeskyttelse og sortsafprøvning Orientering om arbejdet i CPVO og UPOV
3.	Certificering og handel - Orientering om arbejdet i EU og OECD, herunder EU-Kommissionens revision af PRM-reguleringen - Orientering om møde i netværksgruppen om certificering den 29. oktober 2025
4.	Plantesundhed Statusopdatering på håndtering af avlskontrol i lucerne ifm. stængelnematode (<i>Ditylenchus dispaci</i>)
5.	Orientering om GMO arbejdet i EU Status på EU-Kommissionens forslag til ændring af lovgivning om planter fremstillet med visse nye genomteknikker
6.	'Fremtidens planter' v/FVM Information om workshops om planteforædling; identifikation af barrierer og understøttende tiltag
7.	Sikkerhedspolitik, herunder beredskab og krisestyring Orientering om den generelle situation, beredskab i sektoren mv.
8.	Eventuelt Næste møde

1. Meddelelser

1.1. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

Kristine Riskær (KRRI) orienterede om ny organisering i koncernen. Fødevarestyrelsen og Landbrugs- og Fiskeristyrelsen sammenlægges til én ny samlet styrelse: Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Sammenlægningen sker formelt 1. januar 2026, men den praktiske gennemførelse af sammenlægningen igangsættes allerede nu. Det betyder, at Landbrugsstyrelsen flytter fysisk placering til Glostrup, mens størstedelen af medarbejderne i Fiskeristyrelsen flyttes til Aalborg.

1.1.1. Lovgivning, bekendtgørelser og vejledninger

Vejledninger

Den opdaterede virksomhedsvejledning er sendt til gennemsyn hos arbejdsgruppen, der var med til at udarbejde den første version.

1.2. TystofteFonden

Jeppe Reitan Andersen (JRA) orienterede om organisationsændring hos TystofteFonden. JRA er blevet direktør fra 1. juli 2025. Gerhard Deneken har overtaget rollen som VP-koordinator efter Anders Søndergaard Larsen, som er blevet kollega i Planter & Biosikkerhed.

TystofteFonden har fokus på udvikling af det nye frøcertificeringssystem, som forventes lanceret i slutningen af 2026.

1.3. Medlemmerne

Christian Andersen (CA) orienterede om, at det årlige symposium i DanSeed afholdes 2.-3. marts 2026 på Kobæk Strand Hotel & Conference i Skælskør. Alle af frøudvalgets medlemmer er velkomne.

DanSeed er et interessefællesskab, som er etableret med henblik på at stimulere et tæt samarbejde mellem erhvervsliv, uddannelses- og forskningsinstitutioner og andre aktører inden for den danske frøsektor. Centeret er etableret på baggrund af et tæt samarbejde mellem Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Landbrugs- og Fiskeristyrelsen og erhvervet.

Niels Elmegaard (NE) kunne orientere om, at der afholdes møde i International Herbage Seed Group (IHSG) i uge 47 i Australien. Gruppen mødes hver andet år, og det næstkommende møde i 2027 afholdes formodentligt i Danmark. Derudover har NE deltaget i årsmødet hos Euroseeds, som bl.a. drøftede en overforsyning af græsfrø på markedet. Der forventes en bedre balanceringen den kommende tid.

Marianne Christensen (MC) oplyste, at der være en underskriftsindsamling vedr. retten til at bytte frø, som på europæisk plan har indsamlet 200.000 underskrifter. Frøsamlerne har opfordret dets medlemmer til at sende frø til minister for fødevarer, landbrug og fiskeri, Jacob Jensen.

KRRI bemærkede, at Landbrugs- og Fiskeristyrelsen altid er åben for dialog med interessenter og opfordrede til, at man kontakter styrelsen ved tvivl om lovgivning eller andre spørgsmål. Desværre har vi tidligere oplevet, at der er delt fejlagtige informationer, som gør folk unødigt bekymrede.

Birger Eriksen (BE) orienterede om, at EPPO undersøger om *Tilletia* (hvedens stinkbrand og dværgbrand) kan indstilles som RNQP (reguleret ikke-karantæneskadegører) på hvede. Dette vil medføre en række plantesundhedskrav, herunder krav om plantepas. Ifølge EPPO sker indstillingen på baggrund af ønsker fra medlemsstater og EPPO vurderer, at initiativet primært kommer fra de nordiske lande. BE mener, at *Tilletia* ikke udgør et egentligt problem, og f.eks. i økologisk produktion udføres der allerede rutinemæssigt laboratorieundersøgelser for stinkbrand.

Leif Hagelskjær (LH) informerede om, at SEGES afholder en konference om fremtidens robuste planteproduktion den 18. november. Konferencen afholdes på Brogaarden i Middelfart og det er gratis at deltage.

2. Sortsbeskyttelse og sortsafprøvning

2.1. Orientering om arbejdet i CPVO og UPOV

CPVO

Kristine Bech Klindt (KRBA) orienterede om, at CPVO, EU's sortsbeskyttelsesmyndighed, har nedsat en række arbejdsgrupper, der skal drøfte strategiske overvejelser. Fokusområderne inkluderer:

- Reducering af økonomiske omkostninger ved gennemførsel af SES-afprøvning, herunder centralisering af afprøvningskapaciteter, brug af databaser og molekylær information, anvendelse af AI og afkortning af SES-afprøvningernes varighed.

- Involvering af forædlerne i SES-afrøvningen.
- Revision af CPVOs Quality Audit Service (QAS), bl.a. ved at ændre fokus fra faste auditcyklusser til en mere risikobaseret tilgang. Formålet er at finde måder at optimere processen på for at sikre en højere kvalitet og effektivitet i fremtiden. I dag følges en treårig cyklus, hvor alle afprøvningssteder besøges inden for en treårig periode. Dette sikrer, at alle steder regelmæssigt evalueres og opfylder de nødvendige standarder. Der er blevet foreslået alternative metoder, såsom 1) tema-audit: i stedet for at fokusere på alle afprøvningssteder kunne man koncentrere sig om bestemte temaer eller områder, der kræver særlig opmærksomhed og 2) differentieret auditfrekvens: for eksempel kunne steder, der kun afprøver få sorter, have en længere auditperiode, f.eks. hver femte år i stedet for hver tredje år.

Disse initiativer er under overvejelse. Der gives en status på næste møde i administrationsrådet.

Antal ansøgninger er stabiliseret en smule i forhold til de seneste års nedgang. Ansøgninger for pryddplanter er fortsat nedadgående, mens ansøgninger for landbrugsarter fortsat er en smule stigende. Frugt og grøntsager ligger stabilt på samme niveau som tidligere år. Der er blevet lavet en rapport på horizon scanning, som vil blive lagt på CPVO's hjemmeside. Rapporten viser bl.a., at den geopolitiske situation har indflydelse på forædleres prioriteter. Den viser også en stor forskel i, hvor meget de forskellige sektorer investerer i udviklingsaktiviteter. Derudover viser den, at CPVR-systemet bruges i kombination med andre IP-retteligheder.

Det har været muligt at søge om refusion for sortsbeskyttelsesansøgninger igennem SME-fonden. Første år var der mange ansøgninger, men andet år gik ikke så godt. Det skyldes, at puljen var koblet sammen med patentansøgninger, som hurtigt opbrugte puljen. I 2026 vil puljen igen blive separat kun for sortsbeskyttelsesansøgninger.

JRA tilføjede til afkortning af SES-afrøvningens varighed, at en mulig løsning kan være, at have to afrøvninger kørende på to forskellige lokaliteter sideløbende.

UPOV

KRBA orienterede om, at der også i regi af UPOV, den internationale organisation for sortsbeskyttelse, tales meget om optimering af SES-afrøvningen, fx ved afkortning eller forædlernes involvering. Derudover orienterede KRBA om, at UPOV ikke længere kan finansiere sig selv. UPOV har anmodet om, at få nedsat en arbejdsgruppe, der skal se på hvordan medlemsbidragene kan øges. Medlemsbidraget har været uændret siden 1995.

3. Certificering og handel

3.1. Orientering om arbejdet i EU og OECD, herunder EU-Kommissionens revision af PRMⁱ-reguleringen

EU

Amanda Blichert Christensen (AMACHR) orienterede om, at der har været møde i stående komité for frø den 5. november 2025. Der har været midlertidig undtagelse for hybridhvede siden 2021, der tillader lavere sortsrenhed. Kommissionen kunne konkludere at undtagelsen endnu ikke har været anvendt. Den midlertidige undtagelse er gældende til 2029. Derudover præsenterede Kommissionen statistik over medlemsstaters bemyndigelse til midlertidigt at tillade handel med frø, der ikke opfylder kravene med hensyn til mindste spireevne (dispensation fra lav spireevne). Der blev modtaget 37 ansøgninger for 2025, hvilket ligger på et

gennemsnitligt niveau. Til sammenligning var der over 70 ansøgninger i 2023. Omkring 25 pct. af ansøgningerne vedrørte sojabønner, og samlet set blev der søgt om dispensation for 15 forskellige arter. For 13 af de 37 ansøgninger kom der ingen tilbud. I alt blev 15 ansøgninger imødekommet. Kommissionen gjorde opmærksom på, at ansøgningerne skal omfatte flere forskellige sorter.

Revision af de 12 markedsdirektiver om frø og andet planteforformeringsmateriale

KRBA orienterede om status på forhandlingerne om PRM. Forslaget bliver forhandlet på rådsarbejdsgruppemøder, hvor fageksperter fra alle medlemsstater deltager. Danmark har haft formandskabet de seneste 4,5 måneder, og videregiver formandskabet til Cypern efter nytår. Der er dansk ambition om, at afslutte forhandlingerne i rådsarbejdsgruppen med et mandat til trilogforhandlingerne. Der er stort set enighed om hele forslaget i rådsarbejdsgruppen, kun med få udeståender, herunder kontrolforordningen og dens anvendelse på PRM-sektoren samt markedsføring af ikke-registrerede sorter.

Nedslagspunkter fra forslaget:

- Modellen med erstatningsordningen ifm. markedsføring inden endeligt certificering kommer til at se anderledes ud, men det bliver fortsat muligt.
- Værdiafprøvningen omfatter vin, kartofler og landbrugsarter med undtagelse af plænegræsser. Grøntsager og frugt er heller ikke omfattet af værdiafprøvningen.
- Forordningen skal først finde anvendelse fem år efter den træder i kraft i stedet for tre år.
- Handel og bytte mellem private er ikke omfattet af PRM-forordningen ligesom genbanker heller ikke er omfattet.

Dette er medlemsstaternes ændringsforslag til Kommissionens oprindelige forslag, som er det medlemsstaterne går til forhandlingsbordet med Europa-Parlamentet med.

Én medlemsstat kan ikke blokere for forslaget, men der kræves kvalificeret flertal, som udgøres af mindst 15 medlemsstater, der skal repræsentere mindst 65 pct. af den samlede befolkning i EU.

KRRI informerede om, at der afholdes møde den 24. november med Frie Bønder – Levende Land, Frøsamlerne og Praktisk Økologi for at drøfte PRM, men også for at tale om kommunikation af reglerne og hvordan vi kan hjælpe hinanden med at undgå misinformation og fejlagtige historier, der gør folk unødigt bekymrede.

Revision af sortsbeskyttelsesforordningen

De første spadestik er taget ifm. revision af sortsbeskyttelsesforordningen. Kommissionen har indgået en kontrakt med et konsulentfirma, der gennemgår området for forordningen. Der forventes en rapport over dette i 2026. Kommissionen beslutter derefter udspillet, som forventes i starten af 2027.

OECD

Tine Vilbrad Jørgensen (TVJ) orienterede på sidste frøudvalgsmøde om status for arbejdet ad-hoc arbejdsgruppen om sortsrenhed i avl. Arbejdsgruppen behandler forslag om, at sorts- og artsrenhed i avlskontrollen angives ved procent afvigende planter, og ikke som nu, antal afvigende planter pr. arealenhed. Forslaget medfører at man ved marksyn skal foretage en optælling af antal planter pr. arealenhed, hvilket er vanskeligt for blandt andet mange græsarter, og det vil medføre øget anvendelse af ressourcer til avlskontrol. TVJ meddelte dette på seneste Ad-hoc arbejdsgruppemøde, samt at LFST ikke var bekendt med, at de nuværende regler, som

har været anvendt i mange år, havde givet anledning klager eller indsigelser på verdensmarkedet m.h.t. partiets sortsrenhed, hvorfor der ikke umiddelbart var grund til ændring af reglerne. OECD Seed Schemes kontakter Euroseeds og International Seed Federation for at konsultere dem om forslaget.

Der var enighed blandt frøudvalgets medlemmer, om ikke at støtte forslaget, da det vil være bebyrdende.

Der arbejdes videre med OECD Seeb Hub, som nogle lande er begyndt at anvende.

3.2 Orientering om møde i netværksgruppen om certificering den 29. oktober 2025

JRA orienterede om møde i netværksgruppen, der blev afholdt hos Vikima Seed.

Dagsorden for mødet:

Velkomst

1. Velkommen til Vikima Seed A/S (Jens-Olav Høst Hansen)
2. Nyt fra TystofteFonden (JRA, TF)

Lovgivning, bekendtgørelser m.v. v/LFST

3. PRM: revision af EU-reguleringen af handel med frø og planteforædlingsmateriale, status (Tine Vilbrad Jørgensen, LFST)

Anmeldelse, prøvetagning, certificering & statistikker

4. Avlsanmeldelser, vintersæd (CLM, TF)
 - Fristen for anmeldelse er d. 15. december
5. Prøvetagningsaudits og kurser, status (CLM, TF)
 - Er tidspunktet passende?
6. Statistik om anmeldte arealer af bælgssæd: TF har modtaget forespørgsel om denne statistik kunne laves på sortsniveau? (CLM, TF)
7. Kontrolmarken, efterårsstatus (ASA, TF)
8. Græsfrøstatistikker – FRØ-4: Er denne statistik efterspurgt af virksomhederne? (CLM, TF)
9. NSCS - status (RAL, TystofteFonden)

Emner fra virksomhederne

10. Præsentation af Martin Himmelboes Ph.d. projekt: From Pixels to Purity: Multispectral Imaging for Seed Species Identification.
11. Nyt dokument fra august 2025 fra TF til godkendelse af antalsbestemmelse på maskine (Dokument "Krav til maskinel antalsbestemmelse"). Hvad betyder det, og hvad er overvejelserne bag godkendelsesproceduren – sammenholdt med godkendelse af en analysemedarbejder? (Dot Vittrup Pedersen, DLF)

Afrunding

12. Eventuelt
 - Mærkning af partier behandlet med biostimulanter (Tine Vilbrad Jørgensen, LFST)
 - Analyse af vandindhold, praksis i virksomhederne (Tine Vilbrad Jørgensen, LFST)
13. Næste møde

Næste møde i netværksgruppen afholdes torsdag den 12. marts 2026. Lokation blev ikke fastsat ved mødet.

CA tilføjede, at Martin Himmelboe forsvare sin ph.d. den 11. december.

4. Plantesundhed

4.1 Omkostninger forbundet med plantesundhedsmæssig avlskontrol af stængelnematode (*Ditylenchus dipsaci*) i lucerne

Jf. plantesundhedsbestemmelserne i gennemførelsesforordning 2019/2072, bilag V, del A skal lucerne (*Medicago sativa*) være fri for regulerede ikke-karantæne skadegørere (RNQP), herunder stængelnematode (*Ditylenchus dipsaci*). I den forbindelse stilles der krav til en række foranstaltninger, der skal forhindre forekomsten af skadegøreren. Der stilles krav til plantesundhedsmæssig kontrol, som professionelle operatører kan udføre selv under visse betingelser. Der kan være omkostninger forbundet med den officielle efterkontrol af marksyn og prøvetagning.

Punktet blev drøftet første gang på det seneste frøudvalgsmøde.

Jeppé Rendbæk Andersen orienterede om, at der fortsat arbejdes på at afklare de juridiske muligheder.

5. Orientering om GMO-arbejdet i EU

5.1. Status på EU-Kommissionens forslag til ændring af lovgivning om planter fremstillet med visse nye genomteknikker (NGT)

Lars Landbo (LBO) orienterede om proces og overordnet status på NGT-forslaget. Danmark arbejder på, at der kan opnås enighed om et kompromisforslag under dansk formandskab og har planlagt fremtidige tekniske og politiske triloger mhp. at nå dette mål. Kommissionens, Europa-Parlamentets og Rådets holdninger er i udgangspunktet langt fra hinanden på en række områder. Der er opnået foreløbig enighed om ækvivalenskriterier (kriterier for hvad der er en NGT-1 plante). Forhandlingerne har den seneste tid især handlet om patentering og bæredygtighed.

Sandra Hjort (SH) spurgte ind til mærkning af NGT, hvortil LBO svarede, at det endnu ikke diskuteres.

6. 'Fremtidens planter' v/FVM

6.1. Information om workshops om planteforædling; identifikation af barrierer og understøttende tiltag

Agnete Bech Lambertsen (ABL) og Sara Poulsgaard (SP) fra Fødevareministeriet informerede om, at der afholdes en workshop om fremtidens planteforædling. Workshopen er et led i et projekt, hvis formål er at undersøge, hvordan planteforædlingsprocessen kan styrkes, så udviklingen og anvendelsen af sorter med miljø- og klimaegenskaber sker hurtigere og mere effektivt. Projektet skal dermed bidrage til, at planteforædling i højere grad understøtter nationale klima- og miljømål. Workshopen afholdes med henblik på at få input til, hvilke

barrierer og muligheder der understøtte planteforædling i de forskellige led af processen – fra forskning og udvikling til demonstration, regulering og anvendelse i praksis.

Workshoppen finder sted hos Landbrugs- og Fiskeristyrelsen i starten af det nye år. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen kontakter de indstillingsberettigede organisationer ift. tilmelding til workshoppen.

NE kommenterede, at forskningsreserven skal inviteres til workshoppen. Derudover blev det anbefalet, at græs får sin egen gruppe.

BE tilføjede, at det er velorganiseret område med et helt katalog af forslag til nye afgrøder.

7. Sikkerhedspolitik, herunder beredskab og krisestyring

7.1. Orientering om den generelle situation, beredskab i sektoren mv.

KRRI refererede til mailen, der blev rundsendt til frøudvalgets medlemmer den 9. oktober 2025 i forlængelse af dronesituationen i Københavns Lufthavn. Der blev derudover opfordret til at undersøge, hvordan andre lande håndterer lignende forhold, eksempelvis Finland, som har etableret frølagre. Desuden har Jordbruksverket i Sverige nyttig information om beredskab, som kan findes på deres hjemmeside. Emnet har også været drøftet på et onlinemøde for nyligt i Fødevarestyrelsens kontaktforum, hvor flere fra Frøudvalget var inviteret.

Der skal snart udpeges CER-virksomheder (Critical Entities Resilience/kritiske enheders modstandsdygtighed), og der blev derfor opfordret til at være særligt opmærksom herpå. Feltet omfatter kritisk infrastruktur, hvilket kræver en høj grad af parathed i erhvervet, som organisationerne kan være med til at etablere, ved at være talerør ud til erhvervet.

Carsten Jørgensen (CJ) tilføjede, at kløver- og kartoffelproduktionen står over for udfordringer som følge af pesticidforbuddet, og der overvejes derfor at flytte dele af produktionen til udlandet.

8. Eventuelt

8.1. Næste møde

Næste møde afholdes tirsdag den 12. maj 2026.

ⁱ PRM bruges som en samle-forkortelse for EU-Kommissionens regulering af planteforædlingsmateriale, herunder forstligt forædlingsmateriale (som ofte forkortes FRM)